

den Slags personlige Hensyn; vi maa gaa saavidt muligt efter en bestemt Regel; og denne ser jeg ikke kan være nogen anden end den, jeg her har tilladt mig at hævde.

Rimestad: Jeg skal ikke indlade mig paa nogen ubørlig Drøftelse af denne Sag; men kun tillade mig med et Par Ord at motivere min Afstemning. Der blev af det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds (Bojsen) givet en Fremstilling af den paagjældende Paragraf i Grundloven, § 57, som om der i den stod, at det skulde være Reglen, at Rigsdagsmænd ikke kunde tiltales for Ytringer, som de havde fremført paa Rigsdagen, og at det kun var en Undtagelse, naar der burde meddeles Samtykke til Sagsanlæg i enkelte Tilfælde; disse maatte betegnes som Undtagelsestilfælde. Jeg skal foreløbig bemærke, at saaledes er Paragrafen jo ikke affattet. Der staar i den kun det, at et Medlem kan ikke tiltales for sine Ytringer paa Thinge uden Thingets Samtykke, men hvorvidt Meddelelsen af dette Samtykke skulde være en Undtagelse eller skulde være Reglen, om Samtykket altsaa i sidste Fald skulde være det Normale, som kun i Undtagelsestilfælde skulde negtes, derom findes Intet i Grundlovsparagrafen. Man er ganske vist i saa Henseende henført til, hvad Forholdets Natur maatte medføre; men i saa Henseende maa jeg tilstaa, at jeg ikke ganske kan samstemme i den Opfattelse, som den ærede sidste Taler gjorde gjældende. Det forekommer mig, at det Tilfælde, til hvilket han vilde indskrænke, at det var rigtigt at meddele Samtykket, var for snævert begrænset; thi det ærede Medlem tænkte aabenbart paa, og det Resultat, han kom til, var — og deri samstemmede han væsentlig med, hvad det ærede Medlem for Præsto Amts 6te Valgkreds fremførte, — at det kun var i Tilfælde af, at Vedkommende havde ladet sig lede af personlige Motiver, at Samtykket burde meddeles til at jagsøge ham; hvor det derimod maatte antages, at han havde ladet sig lede af politiske Motiver, at det var et politisk Formaal, han havde forfulgt, at Ytringerne havde en politisk Karakter, var det Noget, der vilde være abnormt, om Thinget vilde give sit Samtykke til at forfølge ham for Domstolene. Saaledes forstod jeg det ærede Medlem. Det forekommer mig, at det, han sagde, gik ud derpaa. Dette kan jeg imidlertid ingenlunde gaa ind paa er rigtigt. Det gjælder her som paa saa mange Steder, hvad den gamle Sætning saa rigtig udtaler: Hold Dig smukt til Fakta, Kjære, lad Motiverne gaa fri! Dette, at ganske efter, om Vedkommende har haft personlige Mo-

tiver ved at angribe den, som han her i Thinget har injurieret, eller om han har ladet sig lede af politiske Motiver, offentlige Motiver, er Noget, som man ikke saadan kan komme til. Det er Noget, som ialtsald kun kan have en meget løs Formodning om. Det er da heller ikke det, det kommer an paa; det, det kommer an paa, er, hvorvidt de Ytringer, som den Paagjældende har fremført, foruden at have været væsentlig berettigede, have været naturlige og nødvendige som Led i en Udtalelse, der gik ud paa at fremkalde enten en Afgjørelse i det paagjældende Thing, som den Paagjældende ansaa for at være den rigtige, eller paa at rette en Opfattelse af politiske Forhold, som man har villet fremkalde, og om de injurierende Ytringer stode i en naturlig og rimelig Forbindelse med dette i og for sig berettigede Formaal, som han selv har fremkaldt. Det er dette, det kommer an paa. Det er jo saa ofte Tilfældet, og det kan anses for normalt, at man her i Thinget, i Rigsdagen, kommer til at paatale Fremgangsmaader, Handlinger, fornemmelig af Embedsmænd, som man mener at have Grund til at anke over, og som man mener, at Befolkningen har Grund til at anke over, og som man vil henlede vedkommende Ministers eller den paagjældende Rigsdagsafdelings Opmærksomhed paa. Det er Noget, som her kan ligge meget naturligt for; men det vil være særdeles meget sjældnere med Hensyn til dem, der ikke ere Embedsmænd, med Hensyn til private Borgere. Overfor dem har man en langt større Opfordring til Reservation i sine Ytringer, og der vil langt sjældnere være Anledning til at fremføre saadanne nedsettende Ytringer med Hensyn til dem. Men det er klart, at den Riet, man maa have her, er det, der skal værnes om, og den Paagjældende maa i Reglen ikke kunne drages til Ansvar for sine Ytringer i denne Henseende; han maa kunne fremsætte dem frit, uden at det skal kunne fordres af ham, at han skal have paa Haanden et exakt Bevis for de Ytringer, han saaledes har tilladt sig at fremsætte. Men i et Tilfælde som dette, der her foreligger, stiller Sagen sig væsentlig anderledes. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds har her fremsat, ikke Klager alene over, hvad Embedsmænd have gjort, in casu nærmest Justitsministeren, og ikke alene anket over et Blad, som efter hans Mening havde givet Anledning til en saadan Fremførd fra Ministerens Side, men det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds indlod sig paa at sælbe Dom over det paagjældende Blad og ogsaa iøvrigt over den paagjældende